

EN FANGSTREJSE TIL OMEGNEN AF „KIALÊQ“ (SKRÆKKENS BUGT) I 1880-ERNE

Fortalt af østgrønlænderen, overkateket *Kârale Andreassen* i december 1933

Oversat af kaptajn *J. Balle*

Engang for mange, mange år siden tog 6 konebåde i følge sydpå (efter østgrønlandsk) fra Angmagssalik for at gå på bjørne- og narhvalfangst.

Det var særlig narhvaltænderne, de var ude efter, men desuden havde de et andet formål med deres rejse, idet de ville eftersøge en konebåd, der året i forvejen var taget sydpå, men ikke siden havde ladet høre fra sig.

De roede i mange, mange dage sydefter og mærkede nu, at det lakkede mod vinteren. Efterhånden som de roede længere sydover, blev de klar over, at de ville komme til at sulte, hvis de overvintrede, hvor de var, da de slet ikke så nogen sæler, og skønt det næsten var for langt hen på efteråret til at vende om, besluttede hushererne på de 5 af konebådene sig alligevel til at tage tilbage til Angmagssalik.

Angákokken Avgo kunne imidlertid ikke gøre turen tilbage, da han havde for få roere, og han sagde da til de andre: „Jeg bliver her, så må vi sulte ihjel, hvis det er meningen med os.“ Det var en stor risiko, han løb, og han var da også meget bekymret derfor. Der var ingen sæler nu, hvor han skulle samle ind til vinterforråd, og frøs det først til, ville der ikke være vand at øjne, og uden vand var der ingen sæler.

Da de 5 konebåde var taget af sted for at ro tilbage til Angmagssalik, fik Avgo travlt med at gennemstrejfe omegnen for vildt, men der var stadig ingen sæler at finde. Han roede altid alene, da han var den eneste fanger. Når han kom hjem fra sine fangstture, skyndede han stærkt på kvinderne, for at de skulle bygge vinterhuset færdigt, fordi frosten allerede plagede dem stærkt.

Så faldt der sne (ca. oktober), og nu viste sælerne sig i så store mængder, at Avgo havde nok at gøre med at bugsere de sæler hjem, han fangede. På den måde lykkedes det Avgo at fange så mange sæler, at de havde forråd nok til at klare sig vinteren over, og da frosten tog rigtig fat, og alt blev tillagt, kunne han uden bekymring se vinteren i møde.

Da havet lagde til, kom bjørnetrækket, og Avgo fangede mange bjørne, så de levede i stor overflod.

Det hældede nu til den anden side af året, og Avgo tog nu ud på hundeslæde for at lede efter den borteblevne konebåd. Efter at have søgt i nogen tid, fandt han den endelig og traf alle i bedste velgående. Da de nu vidste, hvor de havde hinanden, tog de på besøg indbyrdes, så tit det lod sig gøre.

Avgo, der var en stor spøgefugl, kunne ikke finde sig i det afsondrede liv og lagde derfor sine jagtture således, at han nemt kunne stikke hen til folkene fra den anden konebåd.

Engang han var på en sådan tur, og han vidste, at der kun var kvinder tilbage på hans egen boplads, besluttede han at lave sjov med dem. Han kørte bag om huset, så de ikke kunne se, at han kom og listede sig hen til tarmskindsruden, hvor han med hul røst fremsagde en hel masse. Kvinderne, der pludselig hørte en fremmed stemme, blev rædselslagne, det måtte være spøgeri; hvad skulle det ellers være, og da det ikke var godt at vide, hvad det kunne blive til, ville de ved åndemaning forsøge at få klarhed over, hvad det var, – men ak – Avgo, der var deres åndemanager, var jo ikke hjemme.

„Det er da godt, at Avgos kone kender til Qilaneq (en slags åndemanager), så kan hun da derved få at vide, hvad det er,“ sagde en af kvinderne. – Qilaneq udføres på følgende måde: Man binder en kobberrem fast om hovedet på et barn og fastgør et stykke træ – som en slags håndtag – på remmen. Barnet lægger sig så på ryggen ved siden af den kvinde, der skal mane, og hun tager fat i træpinden og løfter barnets hoved, medens hun stadig siger ipitarivavkit – ipitarivavkit (jeg har dig som hjælpeånd). Dette gentages ca. 10 minutter i træk, og når hun ved at løfte hovedet mærker, at det bliver tungt, ved hun, at der er kommet en anden hjælpeånd til. Derefter skal hun have at vide, hvad det er for en hjælpeånd, om det er en tupilak eller et fangstdyr. Svaret får hun ved at løfte på barnets hoved, er det tungt, betyder det nej, er det let, betyder det ja.

Da Avgos kone havde gjort de nødvendige forberedelser, begyndte hun at mane. Hun løftede nu på drengens hoved og spurgte, er du en tôrnaq? – den sagde nej. Er du en tupilak? – den sagde nej. Er du en bjørn? – den sagde nej. Er du en afdøds ånd? – den sagde nej. Tilsidst spurgte hun: Er du det, der skal volde vor død? Og inden hun fik løftet på drengens hoved, blev der svaret – ja – gennem tarmskindsruden. Da kvinderne hørte svaret blev de rædselslagne og begyndte at flygte. Da de kom udenfor, så de Avgo, der knapt kunne få vejret for latter, og de blev hurtigt klar over, at det var ham, der havde holdt dem for nar. Det varede noget, inden Avgo kom ind, han måtte først komme lidt til kræfter efter det latteranfald, han havde haft.

Vi forlader nu Avgo og hans husstand, der levede i velstand og overflod vinteren over, og vender tilbage til de 5 konebåde, der var roet tilbage til Angmagssalik.

Kårale Andreassen.

Da konebådene var taget af sted, roede og roede de nordover (efter østgrønlandsk), og da de var kommet et godt stykke nordefter, traf de storisen. Da de kom tæt hen til isen, ville de forsøge at ro uden om den til søs, fordi den lå så tæt til land, at de ikke kunne komme frem. Da de var kommet langt ud til søs, så de, at storisen lå så langt ud, som de kunne øjne. Den vej kunne de altså heller ikke komme, hvorfor de atter søgte ind til land. Det gik godt et stykke vej indefter, men så blev de omringet af isen og kunne hverken komme frem eller tilbage. Der var nu ikke andet for dem at gøre end at søge op på den største isflage, de kunne finde, losse konebådene, trække dem op på isflagen og slå telt op dér.

Isflagen, hvorpå de var teltet op, blev af strømmen ført nord og vestpå. Som de nu drev med strømmen og storisen nordover, varede det ikke længe, før deres proviant slap op, og de måtte opretholde livet ved at tygge skindstumper. Da de nu kun levede af saften af de skindlapper, de tyggede, afmagredes de hurtigt. Da de heller ingen

ordentlig søvn kunne få, fordi isflagen med sin knagen og bragen stadig vækkede dem og holdt dem i en evig angst for, at den skulle gå i stykker under dem, blev de svagere og svagere. En nat, de alle lå og sov, fik de sig en slem forskrækkelse. Isflagen, de var teltet op på, rystede og gav sig så voldsomt som ingensinde før, og lidt efter råbte en af dem, der var gået ud af teltet: „Strømmen fører os ind i en stor udhulning på et stort isfjeld.“

Der blev mægtig røre og forvirring i teltet, alle ville ud, og med børnene på armen tunlede de ud af teltåbningen, men hvad kunne de gøre? Det var så bælgravende mørkt, at de knapt kunne se en hånd for sig; hvor skulle de flygte hen. Der var intet andet at gøre end håbe på, at isfjeldet ikke kælvende. De vidste, at kælvende isfjeldet, var det den visse død for dem alle. Da der ikke var noget at gøre med almindelige midler, begyndte alle, der kunne hekse, at forsøge at få isflagen ud af udhulningen

igen. Der var så mange, der kunne hekse, at man ikke kunne skelne nogen bestemt sang mellem de mange ajâ - ajâer. Efterhånden som de heksede, kom der kraft i deres heksesange, og pludselig begyndte isflagene at bevæge sig baglæns ud.

Da de var kommet et stykke bort fra det store isfjeld, gik de alle til ro, men det varede ikke længe, før de mødte andre vanskeligheder. Det havde i de senere dage været tæt tåge, og denne vedvarende tåge, mente de, skyldtes, at en af dem, der var paqinartog, havde taget en træpind til at gøre fyr med og tændt den ved spæklampen inde i teltet. Da han kom udenfor for at lave bål, blæste den ud for ham, og nu mente de, at det var røgen derfra, der var bleven til tåge. (En paqinartog er en person, der har klædt en død slægtning i ligklæder. Vedkommende må efter dette ikke foretage sig de forskellige arbejder, han eller hun ellers plejer at udføre, og desuden andre af åndemaneren forbudte ting). Han havde ved at bære det brændende stykke træ handlet mod åndemanerens forbud, og nu faldt de alle over ham og bebrejdede ham, at han havde overtrådt et tabuforbud og derved skaffet dem den modbydelige tåge på halsen.

Der blev nu en livlig forespørgsel, om der ikke var én, som havde en heksevis, der kunne jage tågen væk, men der var ingen, der kunne nogen. Alle var blevet spurgt undtagen ham, der var paqinartog, og han havde ikke sagt noget, da han i den situation kun måtte tale, når han blev spurgt. Da der ikke var andre tilbage, spurgte de ham nu, og da han svarede bekræftende, faldt de alle over ham, for at han skulle synge den heksevis, som kunne jage tågen bort. Han, de nu alle trængte ind på, svarede dem: „Jeg har ganske vist en heksevis, der kan jage tåge bort, men jeg vil ikke bruge den, da I alle vil behandle mig værre end før, hvis det mislykkes.“ Da de imidlertid så inderligt ønskede at blive af med tågen, forsikrede de ham alle højtlydt, at der intet skulle ske ham, selv om han ikke magtede at bortjage tågen. Først da lod han sig overtale og begyndte at hekse ved at synge sin heksesang:

jâ – jâ,
hvor vender jeg stående hen,
jeg står vendt udefter,
hvad er dette for noget,
dette, dette, er det mon tåge,
lad den bortvejres udefter,
jâ – jâ.
Hvorefter han pustede kraftigt udefter.

Efter at han havde sunget sin heksesang, fik de alle håb om at tågen skulle lette. – De gik alle til ro, og da de vågnede næste morgen, var der ikke så meget som en

tågeklat på en hånds størrelse at se. Den arme paqinartog fik på den måde foreløbig fred.

Da det nu var blevet klart vejr, kastede de sig over deres angákoq, der hed Kavdeq – (efter Kârale) torden (kagdleq, vestkysten). De blev ved med at trænge ind på ham og beskyldte ham for ikke at være nogen rigtig angákoq og sagde til ham: At hvis han var en rigtig angákoq, ville han bringe dem ind til land, men kunne han ikke det, havde han løjet for dem og var ingen god angákoq. – Når de skældte ham ud på den måde, lod han, som han ikke hørte dem.

Til andre tider var de bange for deres åndemanere, men nu hvor de vidste, at de alligevel skulle dø, frygtede de ham ikke mere. – Til sidst blev han så træt i ørerne af at høre på al deres skænden, at han blev helt tavs og melankolsk. Endelig en morgen, da angákoq'en stod op, sagde han til sine fæller: „Nu skal I laste konebådene, hvis I vil se en rigtig angákoq. I vil så gerne ind til land, så når I nu har lastet konebådene, må I ikke losse dem igen, selv om der ikke sker noget i dag. Næppe havde han sagt det, før alle de mange mennesker, der så gerne ville i land, fik vældig travlt.

De tog teltene ned, pakkede alting ind og bragte det i konebådene, hvorefter de alle gik om bord i bådene, der nu kunne starte når som helst. De ventede og ventede og til sidst blev det aften, uden at der skete noget. Da det blev mørkt, begyndte de at skælde åndemaneren ud, fordi de til ingens verdens nytte havde gjort dem al den ulejlighed. Nogle sagde: „Det er bedre, vi atter losser konebådene og bliver her og dør.“ Da de gjorde tegn til at ville losse konebådene, talte åndemaneren strengt til dem og forbød dem at losse dem. Efter at have kævledes en tid om det, blev de dog enige om alle at sove i konebådene, og efter en dårlig tilbragt nat vågnede de næste morgen for at se, at intet havde forandret sig.

Da det var blevet morgen, sagde åndemaneren: „Hvis I hører nogen som helst lyd må ingen af jer spytte ud over siden af konebåden eller lade noget urent falde udenbords. Han tog nu sin kajak på armen, bar den hen til den forreste af konebådene og satte den ud i åbningen mellem isskodserne. Han vendte stævnen ind mod landet, der lå uendelig langt borte, ja, så langt borte, at man ikke mere kunne se fjordene som indskæringer, og skønt det kun var dækket af et tyndt lag sne, kunne man ikke se en eneste sort plet på det. Da åndemaneren var kommet ned i sin kajak, blev der stilhed. Ja, der var så stille, at man kunne høre åndedrættene fra de mange mennesker – og af og til en der slog en fjert.

I dyb stilhed så nu alle de mange mennesker på deres angákoq. Da de havde set lidt på ham, opdagede de, at skindet på hans kajak begyndte at bævre, og at hans anorak (trøje) bevægede sig som for en vind. Da bevægelserne på kajakskindet og hans anorak blev kraftigere, så de, at hovedhuden løsnedes fra hovedskallen og bevægede

sig frem og tilbage på hans hovede. Da de mange mennesker så dette, begyndte de at kigge sig om til alle sider for at se, om noget skulle komme til syne.

Som de sad og lyttende så sig omkring, hørte de pludselig langt, langt borte lyden af Ululôrtartog, der kom nærmere. Til trods for at de hørte dette, var der intet nyt at bemærke, og isen forandrede sig ikke. Lidt efter hørte de ham igen, og denne gang var han nærmere. De kunne høre, at han bevægede sig fremad, men endnu var der ingen forandring at mærke eller se. Endnu før ululôq gjorde sit tredje forsøg, sagde åndemaneren: „Nu skal I alle holde jer klar til at ro væk, læg årerne ud og spyt på eller væd jeres tarmåbninger.“ Da de alle var ivrige efter at lystre, hørte man straks efter larmen af årer, der blev lagt ud, og da dette var gjort, hørte man svuppen af hænder, der vædede anus. Åndemaneren sagde: „Vi væder vore tarmåbninger for at vore sjæle ikke skal falde ud, det er jo den vej, sjælene kan slippe bort.

De var næppe færdige med det, før ululôq kom op på siden af dem, og han var så nær ved dem, at konebådene rystede.

(Ululôq er en hjælpeånd. Den er ikke almindelig og omtales som regel som ululôrtartog. Dens udseende beskrives ikke, som f. eks. „Amô“ eller „Åjumâq“. Som i fortællingen her høres lyden af ham, og selv da han kommer op på siden af konebådene, siges der ikke noget om, at man ser ham).

Lidt efter kunne de se, at isen spaltedes, og der dannede sig en rende ind til land helt fri for is. Selv om der nu var vej frem, var der ingen, der rørte sig, fordi de ikke turde røre sig, før åndemaneren sagde dem besked.

Endelig sagde åndemaneren: „Der er ingen, der må kaste med harpuner, ingen må se sig omkring, og ingen må smide noget smudsigt i vandet, og selv om I bliver trætte, må I ikke standse så meget som et øjeblik, I vil jo så gerne til land.“ Efter at have sagt dette, råbte han: „Nu!“ og roede afsted østefter alt hvad han orkede, medens det plaskede af åretag bagefter ham. Det var mange konebåde, der startede.

Det gik nu indover af alle kræfter i det fineste isfri farvand, og ikke én havde et ord at skulle have sagt. Da de kom nærmere ind mod land, hørte man stemmer rundt omkring fra konebådene: „Åh, hvor er jeg træt,“ der straks fra anden side blev besvaret med: „Er I gale, vi må jo ikke standse et eneste øjeblik.“

Efter at det var blevet mørkt, kom de ind til kysten, og alle de mange mennesker råbte i munden på hinanden: „Åh, jeg kan kende stranden igen.“

Alle de mange mennesker var meget ivrige efter at komme i land, og gjorde også mine til at springe i land, da de blev standset af åndemaneren, der sagde: „Ingen må gå i land, før jeg har berørt strandbredden.“

Da åndemaneren havde berørt strandbredden, sagde han: „Nu kan I godt gå i land.“

Tåget sommermorgen ved Angmagssalik.

Så myldrede de i land, men pludselig hørte de én råbe: „Hvad er det! Der er intet land indenfor stranden.“ De havde været så længe ude i isen, at de kun så hvidt for deres øjne.

Da de ikke kunne ro videre den aften, sov de alle i konebådene.

Da de vågnede og så udefter, var renden, de havde roet igennem, igen lukket til, og der var ikke vand at øjne. Derimod var der langs landet, hvor isen dagen før lå tæt til land, nu en fin isfri rende landvand, hvorigennem de kunne ro nordefter.

De roede og roede hele dagen og henimod aften kom de til Kangerdlugssuatsiaq. Da de kom dertil, byggede de huse, et meget stort og to små.

De mange fangere gik nu på jagt nær og fjern, men ingen steder var der noget vildt. I det efterår fangede de to narhvaler, og dem levede de så af. — Husfaderen i det største hus hed Arqarssâq.

Da de ikke havde noget vinterforråd, varede det ikke længe før de begyndte at sulte. Husfaderen og en, der hed Alitsiakâq, fangede hver en narhval, men det strakte ikke langt, og da de ikke havde andet tilbage, begyndte de at uddele spækket i små portioner.

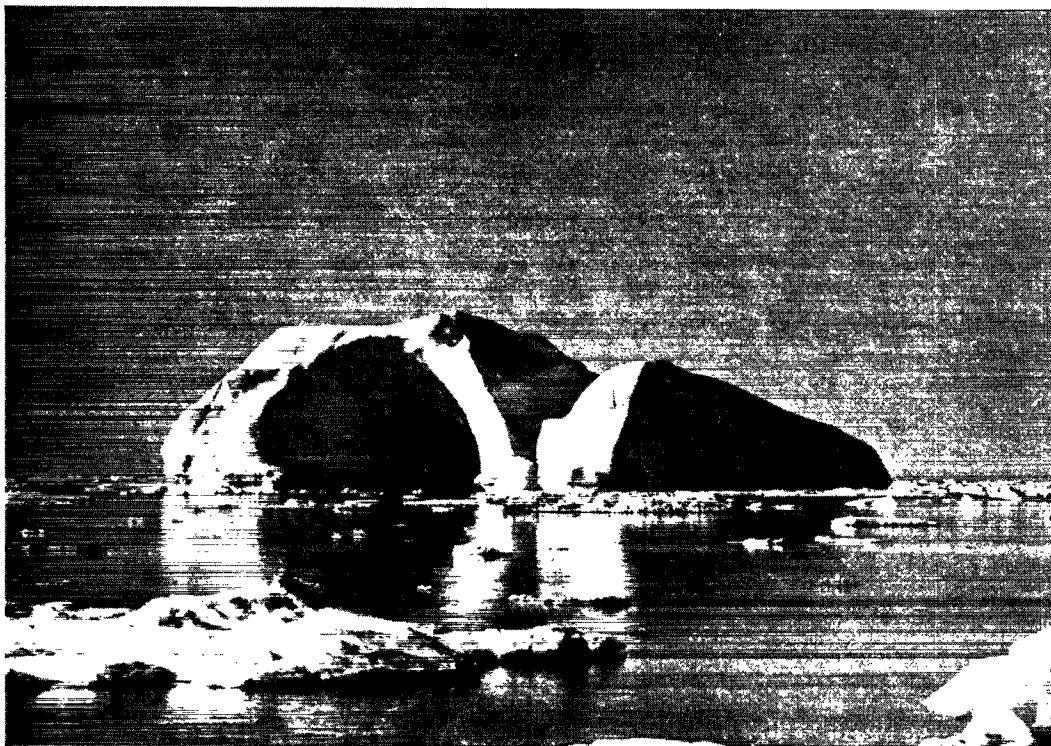
På den tid de var allermest sultne, viste Alitsiakâq sine husfæller et stort stykke mattak, idet han sagde til dem: „Det ville vel nok være noget at sætte tænderne i.“ Da Alitsiakâq næste morgen så til sit mattak, var det borte. Hans kone og hendes søster havde ikke kunnet nære sig og havde stjålet og spist det hele. Sulten blev nu hårdere og hårdere, og da de kom ind i det nye år, begyndte de at dø af sult. Da dette skete, talte en søskendeflok om at spise menneskekød. Disse søskende var 5, og en af dem var den store åndemanager, der havde ført dem til land. De talte frem og tilbage om at spise menneskekød, men nølede dog med at begynde på det. Kun den yngste, Misartaq, var meget ivrig. Da han talte ivrigere og ivrigere for det, sagde den ældste af kvinderne: „Misartaq, du er så ivrig efter at få noget at spise, gå så hen og flæns Apapalikasik. Da der nu var blevet sagt sådan til ham, gik han med sine brødre ud for at flænse.

Da de kom hen til manden, de skulle flænse, heksede de over ham gennem hans endetarm. Efter at have hekset over ham, skar de alle et stykke ud af bagdelen omkring endetarmen og spiste det rå. (Meningen med at hekse gennem et menneskes endetarm er at jage sjælen ud gennem munden, så kødet bliver som andet kød, der er til at spise. Når de spiser et stykke af bagdelen omkring endetarmen, mener de, at de derved trænger ind i den døde legeme og forjager alle sjæle ud derfra, som endnu måtte have ophold i det).

De forsøgte at flænse manden, de skulle spise, men kunne ikke, da han var stivfrossen. Så sagde den yngste: „Han her er for hårdt frossen, lad os først prøve at finde den, der blev kastet i havet, men jeg vil først gå op og tale med den ældste af kvinderne for at høre, hvad hun mener om det.“

Da han fortalte den gamle kvinde om deres forsæt, sagde hun: „Det kan I godt forsøge, men rammer du med harpunen ved siden af endetarmsåbningen, må I ikke spise det.“ Da hun havde sagt det til ham, svarede han: „Det kan ikke være vanskeligt,“ og lidt efter hørte man ham fjerne sig i løb. Da han kom hen til sine brødre, sagde han den besked, han havde fået. Da de havde forsynet sig med den slags harpuner, der bruges til åndehulsfangst, gik de hen til hullet i isen og begyndte at stikke efter liget på må og få. De havde ikke stået der ret længe, før den yngste råbte: „Jeg har allerede stukket det.“ De andre slap deres harpuner og stirrede nu spændt hen på den yngste for at se, hvor han havde ramt det.

Da han fik halet liget op, så de til deres store forbavselse, at han havde ramt det lige i endetarmsåbningen. Da han, der havde ramt liget, så det, sagde han: „Jeg løber op til moder for at bringe hende den gode efterretning, nu kan I bære ham op.“ Efter at have sagt det, løb han hurtigt op til huset, men da han kom ind, sagde han blot: „Jeg har harpuneret en hvalros.“ Da han sagde det, råbte moderen: „Misartak har fanget en hvalros, nu får I rigtignok noget at spise.“

Stort isfjeld ved Grønlands østkyst.

Det varede ikke længe, før de andre kom ind med det flænsede lig, som de straks begyndte at koge. Før det kogte, sagde den gamle: „Nu må I spise alt, kun må ingen spise endetarmen.“

Da det var kogt, begyndte de at spise deraf, og de fleste i huset spiste med, dog var der en del, der ikke ville deltage i måltidet. Efter at der nu var gjort en begyndelse, spiste de nu hver dag menneskekød. De levede nu af menneskekød, og inden de rigtigt vidste af det, kunne de mærke, at der kom varme i luften. – Det var dog ikke alle, der spiste menneskekød; de få, der en gang havde nægtet at være med dertil, havde opholdt livet ved at spise skindstumper.

En dag, der var kommet mere varme i luften, spurgte den gamle kvinde Kunák, sin nevø, der sad og spiste på yderbriksen: „Du, der er opkaldt, hvad er det, du spiser?“

Kunák svarede: „Det er noget, som jeg synes er kraftigt.“ Bedstemoderen spurgte atter: „Ja, men hvad er det?“ Kunák svarede: „Ja, det er dette her.“ Bedstemoderen sagde nu: „Hvad er det for noget, nu skal du svare.“ Kunák svarede nølende: „Det er – det er Apapalikasiks endetarm.“ Bedstemoderen sagde derefter vredt til

ham: „Jeg har en gang sagt, at den må ikke spises, vil du se at få den bragt ud.“ Til trods for at det smagte barnebarnet godt, måtte han bringe den ud, og siden den tid spiste han aldrig mere den slags.

Der var gået et stykke tid, da brødrene, som var begyndt på menneskeæderiet, fik lyst til en forældreløs pige, der havde en yngre broder, og som begge havde holdt sig ved godt huld. En dag, det var fint vejr, kom den yngre broder ud, og brødrene tiltalte ham da således: „Hør du, sig til din ældre søster, at hun skal komme ud.“ Den lille dreng spurgte: „Hvorfor skal hun komme ud?“ De svarede: „Hun skal komme ud, fordi vi vil slå hende ihjel. Når vi har dræbt hende, skal du få noget af hende, du skal få hendes lårben.“

Drengen begyndte at græde og sagde: „Jeg vil ikke kalde hende ud.“ Så sagde brødrene i en brøsig tone: „Hvis du ikke kalder på hende, slår vi dig ihjel.“ Så kaldte han på sin søster: „Jeg skulle sige, at du skulle komme lidt herud.“ „Hvem siger det,“ spurgte hun, men han svarede ikke og vinkede blot efter hende, hvorpå hun gik ud i husgangen. Så snart hun kom udenfor døren, tog de hende om håndledene og begyndte at stikke hende ihjel. De var bleven så rå af at æde menneskekød og flænse døde mennesker, at de allerede begyndte at skære arme og ben af hende, før hun var død. Hendes skrig var så rædselsvækkende, at det ikke var til at glemme. Da de behandlede hende på den måde, kom en af hendes slægtninge ud og sagde barskt til dem: „Det er forfærdeligt at høre på, I kunne i alle tilfælde have slået hende for panden.“ Da han sagde det, kom morderne til at tænke på det og slog hende for panden, så hun døde.

Da de havde slået hende for panden, flænsede de hende og bragte kødet ind. De kogte og kogte hende, og da hun var kogt mør, begyndte de at dele ud af hendes kød. Den ældste broders kone hed Ikunalik, hun stod for uddelingen og gav en kone, der var gift med en slægtning af den unge pige, et stykke af maveskindet. Da hun fik det, sagde hun: „Jeg kan alligevel ikke blive frelst af sådant et lille stykke, lad det hellere gå tilbage til hende, I har taget det fra.“ Den kvinde, der uddelte, råbte så til hende: „Hvis Ikumassoq fanger, får du ikke noget af det.“ Hertil svarede den anden kvinde: „Åh! han fanger sikkert ikke noget, fordi han lever af menneskekød.“ Da hun fik det svar, tav hun stille og spiste videre. – Efter dette spiste de stadig menneskekød, lige til det blev varmt i vejret.

Da det var blevet varmt i vejret, var der en del af dem, der havde spist menneskekød, som ville ud at samle spiselig tang. De kom til nogle store skær og samlede så meget tang, de havde lyst til. Medens de endnu samlede tang, blev den store åndemaner pludselig syg og døde. Da han var død, sagde de andre brødre til hinanden: „Hvor vil mor blive bedrøvet, han var den, hun holdt mest af.“ Da de ikke kunne gøre noget, svøbte de hans hovede ind i en halvpels for at ravnene ikke straks skulle

hakke i det. Da de kom grædende hjem, blev de, der var blevet tilbage, meget forskrækkede, og da de sagde til den gamle moder, at hendes ældste søn var død, troede de at hun ville græde meget; men mod al forventning fældede hun ikke en tåre. Hun gav sig i stedet for til så hurtigt som muligt at lave en dukke af sønnens tøj ved at stoppe det ud. Uden at skænke dem en tanke, der sad og græd ved siden af hende, begyndte hun at tale: „Den, jeg har gjort større end andre, for at han kan komme igen, skal nok komme tilbage.“ Da hun havde sagt det, tog hun dukken på skødet og begyndte at synge. Således sad hun og sang uafbrudt i 2 dage og 2 nætter. Endelig på den tredie dags eftermiddag hørte de, at der udenfor blev råbt: „Der kommer et menneske derudefra.“ Da vedkommende kom nærmere, kendte hun sin søn i den, der kom. Da han baglæns kom ind gennem husgangen, ræddedes hans husfæller for ham, men moderen tog sin søn til sig. På den måde blev én, der havde været død, levende igen.

Endelig kom der med foråret atter fangstdyr, så de igen kunne få sælkød at spise. Da der blev åbent vand, roede de videre nordpå til Angmagssalik, og således kom de, der var taget ud på narhval- og bjørnefangst, endelig hjem, en del færre end da de drog ud og efter at have oplevet lidt af hvert.

